

OFERTA WDROŻENIOWA

Poprawa jakości handlowej krzewuszki cudownej (*Weigela florida*) poprzez ograniczenie liczebności węgorka chryzantemowca (*Aphelenchoides ritzemabosi*) w liściach

Słowa kluczowe: *Aphelenchoides ritzemabosi*, krzewuszka, uszkodzenia liści

Opis wdrożenia

Węgorek chryzantemowiec jest nicieniem żerującym w liściach i pąkach wielu gatunków roślin ozdobnych. Obserwacje prowadzone na terenie całego kraju w szkółkach produkujących krzewy liściaste wykazały, że największe szkody wyrządzane są przez węgorka chryzantemowca na krzewuszcze cudownej (Fot. 1), a następnie na budleji Dawida i powojniku.

Od kilku lat w szkółkach roślin ozdobnych obserwuje się zwiększające zagrożenie krzewów liściastych i bylin przez węgorka chryzantemowca, a tym samym coraz większe szkody. Przyczyną jest brak zarejestrowanych w Polsce środków ochrony roślin do zwalczania nicieni na roślinach ozdobnych.

Doświadczalnie stwierdzono, że na roślinach krzewuszki cudownej liczebność nicieni w liściach w istotny sposób redukuje 6-krotne opryskiwanie krzewów, w odstępach tygodniowych, preparatami pochodzenia roślinnego: 2,5% wyciągiem z miazgi czosnkowej lub 10% roztworem preparatu Quillaja Extract, zawierającym 2,2% saponiny z kory mydłoki lekarskiej (*Quillaja saponaria*) albo przemienne stosowanie co 7 dni miazgi czosnkowej i preparatu Quillaja Extract w stężeniu 8% (Tab. 1).

Wysoka skuteczność w niszczeniu węgorka chryzantemowca preparatów pochodzenia roślinnego: miazgi czosnkowej i Quillaja Extract została potwierdzona także znaczną redukcją liści uszkodzonych przez tego nicienia. Skuteczność działania preparatów pochodzenia roślinnego tylko w nieznanym stopniu była niższa od dogłębowej aplikacji preparatu referencyjnego z grupy karbaminianów układowych – Vydate 10 G w dawce 0,05 g/litr podłoża w pojemniku (Tab. 1).

Na szczególną uwagę zasługuje wyciąg z miazgi czosnkowej, który można przygotować we własnym zakresie: 25 g ząbków czosnku po zmieleniu zalewamy 1 litrem wody destylowanej i po dokładnym wymieszaniu odstawiamy na 15 minut, po czym cedzimy otrzymując gotowy wyciąg do opryskiwania.

Ograniczenie liczebności nicieni w liściach krzewuszki cudownej, a tym samym zmniejszenie o ponad 60% liczby liści uszkodzonych przez węgorka chryzantemowca, ma istotny wpływ na poprawę jakości handlowej roślin krzewuszki cudownej.

Fot. 1. Typowe objawy na liściach krzewuszki cudownej odmiany Lucifer uszkodzonych przez węgorka chryzantemowca

Tabela 1. Skuteczność działania preparatów pochodzenia roślinnego w zwalczaniu węgorka chryzantemowca na krzewuszcze cudownej – Skierniewice, 2014

Preparat	Stężenie lub dawka	Liczba zabiegów	Redukcja w % po 42 dniach od ostatniego zabiegu	
			Liczby nicieni	Liczby uszkodzonych liści
Wyciąg z miazgi czosnkowej	2,5%	6	97,6	64,5
Roztwór Quillaja Extract	10%	6	97,2	79,3
Wyciąg z miazgi czosnkowej + roztwór Quillaja Extract	2,5% + 8%	3+3	97,7	78,8
Vydate 10 G	0,05 g/l podłoża	1	99,0	87,4

Innowacyjność wdrożeniowa – efekty gospodarcze i społeczne

Wprowadzenie do programu ochrony roślin ozdobnych preparatów pochodzenia roślinnego: 2,5% wyciągu z miazgi czosnkowej i 10% roztworu preparatu Quillaja Extract w formie opryskiwania krzewów do zwalczania węgorka chryzantemowca na krzewuszcze cudownej, pozwoli na znaczną eliminację nicieni i istotne zmniejszenie uszkodzeń, co przyczyni się do poprawienia jakości handlowej krzewów. Zabiegi preparatami pochodzenia roślinnego ograniczą źródła występowania nicieni, a tym samym zmniejszą ryzyko rozprzestrzeniania się węgorka chryzantemowca na inne gatunki krzewów ozdobnych w szkółkach produkcyjnych, co ograniczy do minimum szkody wyrządzane przez tego nicienia.

Podmioty, do których skierowana jest oferta wdrożeniowa

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Związek Szkółkarzy Polskich, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, gospodarstwa szkółkarskie nie zrzeszone w Związku Szkółkarzy Polskich.

Twórcy oferty wdrożeniowej:

Zakład Ochrony Roślin Warzywnych i Ozdobnych
Pracownia Nematologii
Pracownia Entomologii Roślin Warzywnych i Ozdobnych

Praca wykonana w ramach zadania nr 1.4: „Wykrywanie i oznaczanie nicieni kwarantannowych podlegających obowiązkowi zwalczania, określenie ich występowania na terytorium Polski oraz zapobieganie ich rozprzestrzenianiu się”, Programu Wieloletniego pt. „Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodnictwa w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodnictwa oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”, realizowanego w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Autorzy:

dr Aneta Chałańska
prof. Gabeł Łabanowski
mgr Aleksandra Bogumił

tel. (46) 834 55 46

e-mail: aneta.chalanska@inhort.pl